



KATHOLIEKE UNIVERSITEIT  
**LEUVEN**

Ludo Struyven

Onderzoeksgroep Arbeidsmarkt, HIVA

# Activering van oudere werklozen

Conferentie 'Grijswerkers gezocht'  
Steunpunt WSE, 1-02-2008







# Activering van oudere werklozen

1. Ouderen in het actief arbeidsmarktbeleid (AAMB)
2. Wat kan het AAMB doen voor deze groep ?
3. Wat weten we over wat werkt ?
4. Drie stellingen

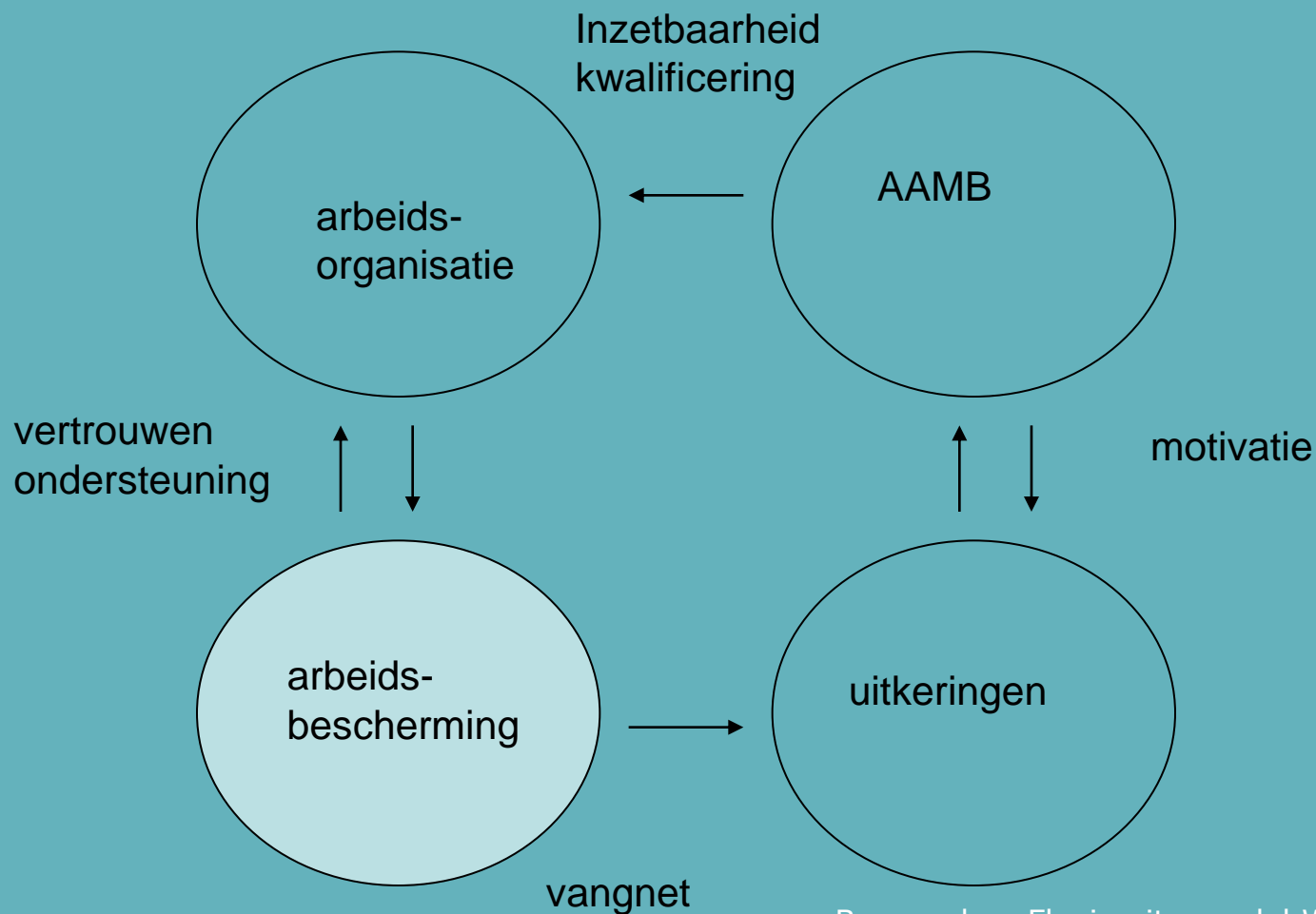


# 1. Ouderen in het AAMB

- veel ouderen in de werkloosheid, weinig ouderen in het AAMB
  - bleven voorbije jaren sterk ondervertegenwoordigd in trajectbegeleiding en opleiding
- weinig streefcijfers
  - deelname
  - uitstroom
- herstructureringsbeleid voor ontslagen werknemers loopt internationaal voorop
  - recht/plicht op outplacement
  - tewerkstellingscellen
- overige groepen uit het zicht
  - sinds 2002 toename van aantal oudere werkzoekenden
  - afoming en 'parking': verdringing door andere groepen
  - beperkte incentives om werk te zoeken



## 2. Wat kan het AAMB doen voor de oudere werklozen ?





## 2. Wat kan het AAMB doen voor de oudere werklozen ?

- kansen op ander werk vergroten dank zij AAMB : klein positief netto-effect
- netto-effect groter voor mensen met grote afstand tot arbeidsmarkt
- implementatiekloof: vaak moeilijk te implementeren, onbedoelde effecten
- interactie met uitkeringen, arbeidsbescherming
  - vervroegde pensionering ontmoedigt werken na 60
  - hoge bescherming brengt hoge ontslagkosten: brugpensioen als systeem om hogere ontslagkosten te vermijden
  - ontslagvergoedingen werken soms des-activerend
- moeilijk in te werken op wervingsproces
  - leeftijdsspecifieke vereisten : leeftijdsdiscriminatie ?
  - loonkostensubsidies : gevaar van deadweight-effect
- vrijwillig is dikwijls ook vrijblijvend
  - moeilijke balans incentives - begeleiding - sancties





### 3. Wat weten we over wat werkt ?

- algemene lessen van het AAMB
  - preventief beter dan curatief: vermijd dat slechte risico's nog slechter worden alvorens gedetecteerd te worden
  - risicogestuurde handhaving: te intensieve controle op zoekgedrag kan averechts werken bij goedwillenden
  - algemene in/uitstroomnormen kunnen averechts werken voor specifieke groepen
- voor ouderen
  - proces van heroriëntatie: vereist ondersteuning (negatieve zelfperceptie) en financiële incentives (inkomensverlies)
  - stereotypen t.a.v. ouderen: vereist meer specifieke bemiddelaar dan VDAB-consulent
  - heterogene doelgroep: wenst andere aanpak, individuele behoeften
  - opleidingsbereid indien op maat
  - ook ondersteuning bij gezondheid nodig
  - kostprijs van traject voor oudere is hoger (2.800 € voor 55+ t.o.v. 1.700 € voor 35-44 j. - NL)
  - specifieke instrumenten soms rechte weg naar pensionering (bv. loopbaanonderbreking)



## 4. Drie stellingen

- Stelling 1: voer een sollicitatieplicht in voor alle oudere werklozen
  - maak een eind aan ongelijke behandeling van oudere werkzoekenden zoals die nu bestaat: groep met outplacementplicht, groep met plicht in te gaan op informatie-aanbod, ...
  - gekoppeld aan een recht op een begeleidingsaanbod naar ander werk
  - met een gepaste opvolging van het zoekgedrag: d.w.z. rekening houdend met het risicoprofiel





## 4. Drie stellingen

- Stelling 2: creëer een “transfer-job” voor wie 6 maanden na ontslag nog werkloos is
  - van de oudere ontslagen werknemers is na een outplacementperiode van 6 maanden nog altijd een vrij groot deel op zoek naar ander werk
  - maak voor hen een nieuw “statuut van transitionele tewerkstelling” gericht op hertewerkstelling nadien, met een grondige mogelijkheid tot om- en bijscholing en het opdoen van nieuwe praktijkervaring
  - geïnspireerd op Duitsland, Zweden, Oostenrijk



## 4. Drie stellingen

- **Stelling 3: maak ook sociale activering mogelijk**
  - voor oudere zeer langdurig werklozen (55+ of 57,5 of 60+), die geen perspectief meer hebben op ander werk
  - kunnen wel nog bijdragen via een maatschappelijk nuttige taak, bv. vrijwilligerswerk of mantelzorg
  - krijgen vrijstelling van sollicitatieplicht